

ТАВСИЯИ МЕТОДӢ ВА МАВОДҶО БАРОИ
ГУЗАРОНИДАНИ АТТЕСТАТСИЯИ НИҶОӢ АЗ
ФАННИ

ТАЪРИХИ ЎЗБЕКИСТОН

БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФИ 11 ДАР СОЛИ
ХОНИШИ

2025-2026

ДАР МУАССИСАҶОИ ТАЪЛИМИ МИЁНАИ
УМУМӢ

ФАНХОИ
ИНТИХОБӢ

СПЕЦИФИКАЦИЯ СУПОРИШОТИ ТЕСТЌИ, КИ ДАР ИМТИҲОНИ НИҲОНЌИ АЗ ФАНИ ТАЪРИХИ ЎЗБЕКИСТОН БАРОИ ДОНИШОМУЪЗОНИ СИНФИ 11-УМИ МАКТАБҲОИ ТАЪЛИМИ МИЁНАИ УМУМЌИ ДАР СОЛИ ХОНИШИ 2025-2026 ИСТИФОДА МЕШАВАНД

Спецификация мазкур талаботро барои мазмун, ҳаҷм, намуд, шакл, меъёрҳои баҳогузорӣ ва тартиби иҷрои супоришҳои тестино, ки барои баҳогузори дониш, малака ва салоҳияти донишомӯзони синфи 11-уми мактабҳои миёнаи таълими умумӣ аз фани таърихи Ўзбекистон истифода мешаванд, муайян мекунад.

I. Тамоюлҳои умумӣ

Мақсади баҳогузорӣ — баҳогузори ҳамаҷонибаи дониш, малака ва салоҳияти донишомӯзони синфи 11 аз фани Таърихи Ўзбекистон дар асоси мақсадҳои таълими муқарраршуда дар барномаҳои амалкунанда мебошад. Барои он ки қарорҳои қабулшуда дар аттестатсияи ҷамъбасти давлатӣ (валид) барои донишомӯзони синфи 11 ба натиҷаҳои ин баҳогузорӣ асос ёбанд, дар баҳогузорӣ тамоюлҳои валидӣ (этиборнокӣ), этимоднокӣ, адолат ва шаффофият риоя карда мешаванд.

II. Асосҳои меъёрӣ

1. "Низом дар бораи аттестатсияи ҷамъбасти давлатии донишомӯзони таълими миёнаи умумӣ", ки бо Фармони Вазорати таълими халқи Республикаи Ўзбекистон аз 4-уми марти соли 2008 таҳти рақами 56 "Дар бораи тасдиқи низом дар бораи аттестатсияи ҷамъбасти давлатии донишомӯзони таълими миёнаи умумӣ" тасдиқ шудааст.

2. Барномаи таълими дар амалбуда барои синфҳои 6-11 аз фани Таърихи Ўзбекистон.

3. Фармони вазорати таълими томактабӣ ва мактабии Ҷумҳурии Ўзбекистон,
таҳти рақами 102 аз 16-уми марти соли 2026
"Дар бораи ташкил намудан ва гузаронидани аттестатсияи давлатии ҷамъбасти донишомӯзон дар муассисаҳои таълими миёнаи умумӣ дар соли хониши 2025–2026"

III. Фарогирии баҳогузорӣ ва вақти ҷудошуда

Барои донишомӯзон дар имтиҳони ҷамъбасти давлатӣ оид ба муайян кардани сатҳи дониш аз фани Таърихи Ўзбекистон дар маҷмӯъ 20-то супориш пешниҳод карда мешавад. Вақти ҷудошуда барои имтиҳонҳои ҷамъбасти

давлатӣ 180 дақиқа аст.

Тақсимооти супоришҳои тестӣ аз рӯи соҳаи мазмун, дониш, малака ва салоҳият дар ҷадвалҳои зерин акс ёфтааст:

Соҳаи мазмун	Конструктҳо	Миқдори супоришҳо
		20
Таърихи дунёи қадим	<ul style="list-style-type: none">– ёфтани таснифоти давраи қадим, одамони қадим, эътиқодҳои динӣ, ихтироот ва масканҳои қадимӣ;– ёфтани ҷанбаҳои монанд ва тафовут доштаи маълумот дар бораи пайдоиши дини нав дар Осиёи Марказӣ, халқҳои қадим ва давлатҳои, ки онҳо таъсис намудаанд;– ҷудо кардани рӯйдодҳои, ки дар диёраи тахти таъсири Ҳахоманишиён ва баъдтар давлати Мақдуноҳо рух додаанд;– муайян кардани маълумоти марбут ба давлатҳои Осиёи Марказӣ, ки дар асри IV пеш аз милод ва асри III-и мелодӣ вучуд доштанд.	2
Таърихи асрҳои миёна	<ul style="list-style-type: none">– мутобиқ кардани маълумот дар бораи вазъи иҷтимоии Осиёи Марказӣ, давлатҳои, ки дар асрҳои миёнаи нахустин ба вучуд омадаанд, ҳокимиятҳои маҳаллӣ ва ҳаёти фарҳангии он давра;– муқоиса кардани барқароршавии ҳукмронии арабҳо дар сарзамини мо ва тағйироте, ки дар натиҷаи ин дар соҳаҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва фарҳангии Тӯрон ба амал омадаанд.– муайян кардани маълумот дар бораи вазъи сиёсии Осиёи Марказӣ пас аз ҳукмронии арабҳо, нахуст ҳукмронии Маъмуниён ва баъдтар Ануштегиниён дар Хоразм;– фарқ кардан ва мутобиқ кардани маълумот дар бораи қаҳрамони Чалолуддин Мангубердӣ, улуси Чигатой ва ҷараёнҳои этникӣ;– ҳаёти фарҳангӣ дар Мовароуннаҳр ва Хоразм: фарқ ва муқоиса кардани маълумот дар бораи адабиёт, рушди илмҳои динӣ, меъморӣ, санъат ва мусиқӣ.– муқоисаи маълумот дар бораи пайдоиши империяи Темуриён, ҳаёти сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, низомӣ ва фарҳангии ин давлат;– муайян ва мутобиқ кардани мавқеи илм ва фарҳанг дар рушди тамаддуни замонавии асрҳои XIV-XV.	3

<p style="text-align: center;">Давраи се хонигарӣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> – муайян кардани вазъи сиёсии Мовароуннаҳр ва Хуросон дар охири асри XV – аввали асри XVI; – фарқ кардани ташаккули Аморати Бухоро, идоракунии давлатӣ, соҳаҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ, фарҳангӣ ва низомӣ. Ҳукмронии Аштархониён ва ба сари қудрат омадани сулолаи Манғитҳо, таъсиси Хонигарии Хива, сиёсати дохилӣ ва хориҷии ин давлатҳо, муносибатҳои мутақобила, монандӣ ва тафовути онҳо; – таҳлили ҳамчун халқ ташаккул ёфтани қароқалпоқҳо, ҳаёти иҷтимоӣ, сиёсӣ ва фарҳангии онҳо; – таҳлил ва ҷамъбасти кардани маълумот дар бораи ба сари қудрат омадани сулолаи Мингҳо, сиёсати дохилӣ ва хориҷии Хонигарии Қўқанд. 	<p style="text-align: center;">3</p>
<p style="text-align: center;">Давраи аз миёнаҳои асри XIX то соли 1917-и таърихи Ўзбекистон</p>	<ul style="list-style-type: none"> – таҳлили рӯйдодҳои, ки дар давлатҳои Осиёи Марказӣ дар миёнаҳои асри XIX рух додаанд; – муайян ва ҷамъбасти намудани маълумот дар бораи ҳучум ва таъсиси империяи Россия дар Осиёи Марказӣ, ҳаракатҳои мардумӣ бар зидди сиёсати мустамликавии Россия; – муайян, таҳлил ва ҷамъбасти кардани ислоҳот дар Генерал-губернатории Туркистон, низомҳои заминӣ-обӣ ва судии амалишуда; – фарқ кардани ҳаракатҳои озодихоҳии миллӣ, ки дар нимаи дуюми асри XIX дар Туркистон гузаронида шуданд, инчунин сабаб ва натиҷаҳои пайдоиши онҳо; – муайян кардани пайдарпайии хронологии маълумот дар бораи ҷойгиршавии ҷуғрофиёи қароқалпоқҳо, ҳаёти иҷтимоии онҳо ва шомил шудани онҳо ба Генерал-губернатории Туркистон дар охири асри XIX ва аввали асри XX; – фарқ кардани маълумот дар бораи пайдоиши ҳаракати ҷадидӣ, мақсад ва вазифаҳои барномавии он, зуҳурот ва фаъолияти ҳаракати ҷадидӣ; – муайян кардани таъсири Ҷанги якуми ҷаҳонӣ ба Туркистон ва оқибатҳои он; – ёфтани таснифоти маълумот роҷеъ ба фаъолияти ҷавонони бухороӣ ва ҷавонони хивагӣ, барҳам хӯрдани Аморати Бухоро, Хонигарии Хива, ҳаёти фарҳангӣ дар давраи мустамликадорӣ; – фарқ кардани хусусиятҳои ҳоси низомии таълим, матбуот, рушди илм, театр, мусиқӣ, меъморӣ дар Туркистон дар шароити мустамликадорӣ; 	<p style="text-align: center;">4</p>

<p>Таърихи солҳои 1917 – 1991-и Ўзбекистон</p>	<ul style="list-style-type: none"> – фарқ кардани маълумот дар бораи тағйир ёфтани ҳокимият дар соли 1917 дар Россия, таъсири он ба Туркистон, таъсиси ҳокимияти шӯравӣ дар Туркистон; – фарқ кардани маълумот дар бораи таъсис ва барҳам додани мухторияти Туркистон, чунбиши истиқлолияти миллӣ дар Осиёи Марказӣ; – муайян кардани маълумот дар бораи тақсимои ҳудудии анҷомдодашуда дар Осиёи Марказӣ ва оқибатҳои он, ислоҳоти анҷомдодашуда аз ҷониби Шӯроҳо дар Туркистон ва сиёсати онҳо; – фарқ кардани маълумот дар бораи сиёсати саркӯбие, ки дар РШС Ўзбекистон дар солҳои 20 ва 30-юми асри XX анҷом дода шуда буд; – муайян ва фарқ кардани маълумот дар бораи Ҷанги дуҷуми ҷаҳонӣ, шӯроат ва қаҳрамониҳои ўзбекистонӣ дар фронт; – ёфтани таснифоти маълумот дар бораи фаъолияти генерал-маёр Собир Раҳимов, вазъи илм ва фарҳанг дар давраи ҷанг ва иқтисоди миллии РШС Ўзбекистон дар давраи пас аз ҷанг; – муайян кардани пайдарпайии маълумот дар бораи татбиқи саркӯбҳои сиёсӣ ва таблиғоти атеистӣ дар РШС Ўзбекистон дар солҳои 80-90-уми асри XX, ки "Кори пахта", "Кори ўзбек" номида мешуд. 	<p>4</p>
<p>Давраи истиқлолияти Ўзбекистон (1991 – 2025)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – муайян кардани ташкил ёфтани Республикаи Ўзбекистон, низоми идоракунии давлатӣ, ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ; – муайян кардани ташаккули Қувваҳои Мусаллаҳ ва Артиши миллии давлатамон, таснифоти ислоҳоти дар ин самт анҷомдодашуда; – фарқ кардани иқтисоди миллӣ, сиёсати иҷтимоӣ ва марҳилаҳои татбиқи он; – муайян кардани маълумот дар бораи афзоиши иқтисоди истеҳсолии кишвар ва ҳамгироӣ (интеграция) ба иқтисоди ҷаҳонӣ, сиёсати ҳамроҳии байни миллатҳо ва таҳаммулпазирии динӣ, таълим ва илму фан; – фарқ кардани маълумот дар бораи арзишҳои миллӣ ва динӣ, эҳёи хотираи аجدодони бузург, рушди фарҳанг ва санъат; – муайян кардани маълумот дар бораи ташаккул ва самтҳои афзалиятноки сиёсати хориҷии Республикаи Ўзбекистон, ҳамкорӣ бо кишварҳои пешбари ҷаҳон; 	<p>4</p>

	– муайян кардани узвияти Ўзбекистон дар созмонҳои байналмилалӣ, барномаҳои, ки бо ҳамокрии онҳо амалӣ шудаанд.	
Чамъ		20

IV. Тақсимот аз рӯи малакаҳои когнитивӣ

Дараҷаи когнитивӣ	Эзоҳ	Миқдори тестҳо
Доништан (Д)	Супоришҳои дараҷаи доништан, яъне репродуктивӣ, аз донишомӯз талаб мекунад, ки маводи таълимиро бе коркард дар хотира нигоҳ дорад ва онро дар вазъиятҳои шинос татбиқ кунад. Ин намуди супоришҳо моҳият ва дар хотир нигоҳ доштани қонуниятҳо, хоссаҳо, мафҳумҳо, истилоҳотро баҳогузори мекунад.	5
Истифодабарӣ (И)	Супоришҳои дараҷаи истифодабарӣ, яъне продуктивӣ, аз донишомӯз талаб мекунад, ки қонунҳо ва қонуниятҳои омӯхташударо мувофиқи вазъияти додашуда интиҳоб, таҳлил ва муқоиса кунад, яқчанд қонунҳо ва қонуниятҳоро ҳамзамон татбиқ ва умумӣ намояд.	13
Мулоҳиза (М)	Супоришҳои дараҷаи мулоҳиза, яъне интеллектуалӣ аз донишомӯз талаб мекунад, ки дониш ва малакаҳои бадастовардари дар вазъиятҳои ношинос татбиқ, таҳлил ва синтез кунад, муқоисаи қиёсӣ намояд, бо истифода аз қонунҳо ва қонуниятҳо умумӣ карда, хулоса барорад.	2

V. Тақсимот аз рӯи намудҳои супориш

НАМУДИ СУПОРИШ	ЭЗОҲ	МИҚДОРИ СУПОРИШ
Тести кушодаи кӯтоҳҷавоб (К1)	Супоришҳои хаттӣ, ки бо ҷумлаи кӯтоҳ ҷавоб доданро талаб мекунад.	6-то
Тести кушодаи мувофиқоварӣ (К2)	Супоришҳои хаттӣ, ки ҷавобҳо ба мазмуни савол мутобиқ буданашро талаб мекунад.	5-то
Тести пӯшидаи яқчандинтиҳоба (П1)	Супоришҳои тести пӯшидае, ки аз дохили вариантҳои ҷавобе, ки ба мазмуни савол мувофиқанд, ёфтани дурустхояшро талаб мекунад.	9-то

VI. Меъёрҳои баҳогузори ва тартиби табдил додани балҳо ба баҳоҳо

Қорҳои хаттӣ донишомӯзон дар имтиҳонҳои аттестатсияи ҷамъбасти давлатӣ бо балҳои аз ҳама баланд - 100 балл баҳогузори карда мешаванд. Балҳои додашуда ба супоришҳо бо назардошти сатҳи мураккабии онҳо, миқдори дониш, малака ва тафаккури мантиқии зарурӣ барои иҷрои онҳо

муайян карда мешаванд. Супоришҳо бо балҳои гуногун вобаста ба мундариҷа ва сатҳи душвории онҳо баҳогузорӣ карда мешаванд. Меъёрҳои баҳогузорӣ барои ҳар як супориш дар шакли рейтинг дода мешаванд. Дар зер ҷадвали табдил додани балҳо ба баҳоҳо оварда шудааст:

Ҷадвали табдил додани балл ба баҳо

Балл (%)	Баҳо	Эзоҳ
0 – 29	“2”	“ғайриқаноатбахш”
30 – 65	“3”	“қаноатбахш”
66 – 85	“4”	“хуб”
86 – 100	“5”	“аъло”

VII. Шакли баҳогузорӣ

Марҳилаи баҳогузори дониш, малака ва салоҳияти донишомӯз, соҳаи мазмуни баҳогузоришаванда, намуди супориш, ҷараёни когнитивӣ ва меъёрҳои баҳогузорӣ дар ҷадвали зер оварда шудаанд:

Рақами тартибии супориш	Соҳаи мазмун	Намуди супориш	Дараҷаи когнитивӣ	Меъёри баҳогузорӣ
Марҳилаи 1				
1.	Аз қадимтарин низом ба сӯи тамаддун	К1	Вд	2 балл
2.	Осиёи Миёна дар ҳазорсолаи I пеш аз милод	К2	И	6 балл
3.	Ташаккул ва рушди муносибатҳои моликияти замин дар асрҳои миёна. Мовароуннаҳр дар давраи хилофати араб	К2	И	6 балл
4.	Ташаккули давлатҳои мустақил дар Мовароуннаҳр. Мероси илмӣ ниёғони мо - ганҷинаи маънавии абадӣ	К2	И	6 балл
5.	Таърихи давраи Амир Темур ва Теуриён. Нақш ва аҳамияти илм ва фарҳанг дар рушди тамаддуни муосир дар асрҳои XIV-XV	К2	И	6 балл
6.	Вазъи сиёсии Мовароуннаҳр ва Хуросон дар охири асри XV ва аввали асри XVI	К2	И	6 балл

7.	Хонигарӣ ва аморати Бухоро Хонигарии Хива	К2	И	6 балл
8.	Қароқалпоқҳо дар асри XVI - нимаи аввали асри XIX. Хонигарии Қўқанд дар асри XVIII - нимаи аввали асри XIX	К3	М	6 балл
9.	Ҳаёти сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии хонигарихоӣ ўзбек дар миёнаҳои асри XIX. Фатҳи Осиёи Марказӣ аз ҷониби империяи Россия. Сиёсати мустамликавии империяи Россия дар Туркистон	К3	М	6 балл
10.	Ҳаракатҳои озодихоӣ милли дар Туркистон дар охири асри XIX. Қароқалпоқҳо дар нимаи дуюми асри XIX - аввали асри XX	К2	И	6 балл
11.	Ҳаракати ҷадидӣ ва таъсири он ба ҳаёти иҷтимоӣ-сиёсӣ ва фарҳангии Туркистон. Туркистон ва Ҷанги якуми ҷаҳонӣ. Аморати Бухоро ва хонигарии Хива дар охири асри XIX ва аввали асри XX	К2	И	6 балл
12.	Ҳаёти фарҳангӣ дар Туркистон дар шароити мустамликадорӣ	К1	Д	2 балл
13.	Ҳодисаҳои феврал ва октябри соли 1917, таъсири онҳо ба Туркистон. Амалиёти мусаллаҳона бар зидди ҳокимияти Шўравӣ дар Мухторияти Туркистон, автономияи Шўравии Сотсиалистии Туркистон, РАСС Туркистон, РХСХ	К2	И	6 балл
14.	Тақсимои ҳудудӣ дар Осиёи Миёна. Моҳияти ислоҳоти анҷомдодашудаи ҳукумати шўравӣ. Саноатикунонӣ ва сиёсати фарҳангии, ки ҳукумати шўравӣ дар Ўзбекистон пеш бурдааст	К1	Д	2 балл
15.	Сиёсати сарқўб, ки дар Ўзбекистон амалӣ шуд. Ҷанги дуюми ҷаҳонӣ, шуҷоат ва қаҳрамонии ўзбекистониҳо дар фронт	К2	И	6 балл
16.	Генерал-майори гвардиячӣ Собир Раҳимов. Илм ва фарҳанги Ўзбекистон дар хидмати пирӯзӣ	К1	Д	2 балл

17.	Эҳёи давлатдории миллӣ	К1	Д	2 балл
18.	Ислоҳоти иқтисодӣ ва сиёсати иҷтимоӣ. Таълим ва илму фан	К2	И	6 балл
19.	Рушди маънавӣ ва фарҳангӣ. Муносибатҳои байналмилалӣ ва сиёсати хориҷӣ	К2	И	6 балл
20.	Ҳамкорӣ бо созмонҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ	К2	И	6 балл
Ҷамъ		100 балл		

VIII. Тартиби имтиҳон

Воситаҳои манъшуда: ҳангоми имтиҳон истифодаи телефонҳои мобилӣ, соатҳои ҳушманд, планшетҳо ё қайдҳо қатъиян манъ аст.

Ахлоқ ва интизом: нусхабардорӣ, дархост кардан ё додани кӯмак, сӯҳбат кардан ҳангоми имтиҳон, бе иҷозат баромадан ва дигар ҳолатҳо манъ аст.

Вақте ки назораткунанда қоидавайронкуниро муайян мекунад, далолатнома тартиб дода, донишомӯзро аз имтиҳон хориҷ мекунад ва натиҷа бекор карда мешавад.

IX. Адабиётҳои асосии тавсияшаванда

1. Таърихи дунёи қадим, синфи 6. А.С.Сагдуллаев, В.А.Костетский, – Тошканд: “Yangiyo‘l poligraf servis”, 2017.

2. Таърихи Ўзбекистон, синфи 7. А.Муҳаммадҷонов “Sharq”, Тошканд-2017.

3. Таърихи Ўзбекистон, синфи 8. У.Қўраев, Қ.Усмонов, Г.Қўраева, Н.Норкулов, “O‘qituvchi”, Тошканд-2019.

4. Таърихи Ўзбекистон, синфи 9. С.Тиллабоев, А.Замонов, “Sharq”, Тошканд-2019.

5. Таърихи Ўзбекистон, синфи 10. С.Тиллабоев ва д. Маркази таълими республика, Тошканд-2022.

6. Таърихи Ўзбекистон, синфи 11. А.Замонов, О. Абдимӯминов ва д. Маркази таълими республика, Тошканд-2025.

БИЛЕТҲОИ ИМТИҲОНИ ЧАМЪБАСТӢ БАРОИ СИНФИ 11 АЗ ФАНИ ТАЪРИХ

Саволи 1

1. Ихтирои асбобҳои меҳнати чопперӣ ба ҳаёти иҷтимоии одамони ибтидоӣ чӣ гуна таъсир расонд?

I. Мардум танҳо зиндагӣ карданро афзалтар медонистанд ва робитаҳои иҷтимоӣ коҳиш ёфтанд.

II. Ниёз ба захираҳои табиӣ кам шуд ва шикор қариб қатъ гардид.

III. Фаъолияти меҳнатӣ ташаккул ёфт ва имконияти ба даст овардани хӯрок васеъ шуд.

Ҷавоб:	III
Балл:	

2. Давраи яхбандӣ дар давраи палеолити охир низ идома ёфт ва ин дар ҳаёти одамон чӣ тағйирот ба вуҷуд овард?

I. Мардум шикорро бас карданд ва танҳо ба чамбоварии растаниҳо машғул шуданд.

II. Бо мутобиқ шудан ба шароити сард, онҳо ба дӯхтани либос ва сохтани хонаҳо шурӯъ карданд.

III. Чорводорӣ ба бахши асосии иқтисодӣ табдил ёфт.

Ҷавоб:	II
Балл:	

3. Дар давраи неолит ба кишоварзӣ шугъл варзидани аҳолии Шарқи Қадим чӣ гуна тағйиротро ба вуҷуд овард?

I. Шакли асосии ҳоҷагии азхудкунанда барои одамон ба шакли асосии ҳоҷагии қишлоқ табдил ёфт.

II. Дар одамон тарзи зиндагии кӯчманчӣ шиддат гирифт ва онҳо мачбур шуданд, ки ба қаламравҳои нав кӯч банданд.

III. Мардум ба тарзи ҳаёти доимӣ гузаштанд ва маҳалҳои истиқомати доимӣ ташкил ёфтанд.

Ҷавоб:	III
Балл:	

4. Гузариши одамони ибтидоӣ ба патриархат дар ҳаёти иҷтимоии он замон чӣ тағйирот ба вуҷуд овард?

I. Мавқеи мардон афзоиш ёфт ва дар оила якчанд насли хешовандони наздики тарафи падар ташаккул ёфтанд.

II. Занон ҳамма нақшҳои пешбари ҷомеа ро нигоҳ доштанд ва идоракунӣ пурра ба даст онҳо гузашт.

III. Моликияти чамбиятӣ қомилан аз байн рафт ва низомии давлатӣ ва сохтори қонунҳои хатӣ пайдо шуд.

Ҷавоб:	I
Балл:	

5. Кашфи ёдгории Тешиктоши воҳаи Сурхон барои таърихи Ўзбекистон чӣ аҳамият касб кард?

I. Бостоншиносон барои муайян кардани таърихи шаҳрҳои Ўзбекистон манбаи асосии моддиро ба даст оварданд.

II. Нишон дод, ки дар Ўзбекистон дар палеолити миёна металлургия ва ҳунармандӣ ба таври васеъ рушд кардааст.

III. Тасдиқ кард, ки одамони ибтидоӣ аз замони қадим дар Ўзбекистон зиндагӣ кардаанд ва маданияти онҳо вучуд дошт.

Ҷавоб:	III
Балл:	

Саволи 2

1. Кадоме аз маълумоти зерин ба дини зардуштӣ дахл надорад?

I. Маросимҳои динӣ дар фазои кушод, дар назди гулхан ё дар атрофи оташдони хона баргузор мешуданд.

II. Ҳамаи матнҳои вазъҳои Зардушт дар асрҳои IX – VIII пеш аз милод дар 21 китоб ҷамъ оварда шудаанд.

III. Митра бо ёрии барқи оташин бо худои бадӣ ва марг Ахриман ҷанг мекунад.

IV. Дар ин дин вазифаи асосии инсон, пеш аз ҳама, тарзи зиндагии одилона ба ҳисоб мерафтааст.

Ҷавоб:				
Балл:				

2. Ҷавобҳои дурустero, ки ба гурӯҳи дуоми сакҳо тааллуқ доранд, аз байни саволҳои зерин муайян кунед.

I. Дар соҳилҳои баҳри Арал, дар поёноби дарёи Сирдарё зиндагӣ кардаанд.

II. Сака-хаумоварк, яъне сакҳо, ки нӯшокии муқаддасро парастииш мекарданд, чунин номида мешуданд.

III. Сакҳо, ки қулоҳҳои нӯгтези аз намад сохташуда мепӯшанд, чунин номида мешуданд.

IV. Дар заминҳои вилояти Тошканд ва ҷануби Қазоқистон зиндагӣ мекарданд.

Ҷавоб:				
Балл:				

3. Кадоме аз маълумоти зерин ба ҳуҷуми низомии Ҳахоманишиён бар зидди Осиёи Марказӣ вобастагӣ надорад?

I. Ҷўпонписари сакоӣ - Шерак бар зидди шоҳи Ҳахоманишиён Дорой I мубориза бурдааст.

II. Дар Суғд тахти роҳбарии Спитамен шӯриши бузург сар зад.

III. Дорой I дар соли сеюми ҳукмронии худ ба муқобили сакҳо лашкар кашид.

IV. Куруши II дар ҷанг бо маликаи Массагетҳо Тўмарис кушта шуд.

Ҷавоб:				
Балл:				

4. Ҷавоберо ёбед, ки ба Искандари Мақдунӣ вобастагӣ надорад.

I. Соли 329 пеш аз милод Мароқандро забт кард.

II. Барои мубориза ба муқобили сакҳо Искандарияи Эсхатаро таъсис дод.

III. Сарбозони Спитаменро дар соҳили дарёи Политимет (Зарафшон) нобуд кард.

IV. Тирамоҳи соли 328 пеш аз милод бо Спитамен ҷанги ҳалқунанда анҷом ёфт.

Ҷавоб:				
Балл:				

5. Аз зеринҳо ҷавобҳоеро муайян кунед, ки ба давлати Селевкиён вобастагӣ надоранд.

I. Осиёи Миёна, ки ба таркиби давлат даромада буд, ба сатрапиҳо ҷудо карда шуд.

II. Соли 323 пеш аз милод, Селевк шоҳи Бобил шуд.

III. Писари Селевк Антиох ноиби вилоятҳои шарқӣ таъин карда шуд.

IV. Ба мудофиаи давлат ва ташкили лашкар стратег машғул мешуд.

Ҷавоб:				
Балл:				

Саволи 3

1. Ҷавоби дуруст ва мувофиқро муайян кунед.

I. Хоразм	A	Дар Осиёи Марказӣ зиёда аз 120 сол ғайриқонуният нишон додаанд.
	B	Шоҳи он нахуст “маликшоҳ”, баъдтар “ябғу” номида шудааст.
	C	Дар давлат уқоб ва шоҳин рамзи соҳибхотирӣ ҳисобида мешуданд.
	D	Пас аз мағлубият аз эфталитҳо, ба Ҳиндустони Шимолӣ ақибнишинӣ карда, дар он ҷо 75 сол ҳукмронӣ кардаанд.

	I	II
Ҷавоб:		
Балл:		

2. Ҷавоби дуруст ва мувофиқро муайян кунед.

I. Истами II. Тўнг ябғу	A	Тартиби идоракуни ислоҳ карда шуда, ба ҳокимони маҳалли унвони "ябғу"-и ҳокони дода шудааст.
	B	Ба лашкаркашиҳои туркҳо ба самти ғарб роҳбарӣ кардааст.
	C	Шӯриши Абруйро пахш карда, кадеварҳо ва хидматгоронро ба назди соҳибонашон баргардонидааст.
	D	Дар Олтой ва Сибири Ҷанубӣ Ҳокони Турк асос гузоштааст.

	I	II
Ҷавоб:		
Балл:		

3. Ҷавоби дуруст ва мувофиқро муайян кунед.

I. Кидариҳо – сосониҳо II. Эфталҳо – сосониҳо	A	Соли 456 муносибатҳои дипломатии байниҳамдигариро ба роҳ монданд.
	B	Ҷанги байни ду давлат бо ҳалокати Перӯз хотима ёфтааст.
	C	Дар нимаи аввали асри VII нӯҳ маротиба сафирони тичоратӣ фиристода шуданд.
	D	Дар соли 456 байни давлатҳо задухӯрд ба амал омад.

	I	II
Ҷавоб		
Балл:		

4. Ҷавоби дуруст ва мувофиқро муайян кунед.

I. Бухоро II. Самарқанд	A	Дар соли 710 аз ҷониби Қутайба ибни Муслим фатҳ карда шуд.
	B	Бо роҳбарии Абруй бар зидди Ҳокони Турк шӯриш ба амал омад.
	C	Дар соли 718 аз ин шаҳр ҳамчун тўҳфа кулоҳ (дубулға)-е ба Чин фиристода шуд.
	D	Ин шаҳре ҳисобида мешавад, ки соли 651 бе ҷанг ба арабҳо таслим шудааст.

	I	II
Ҷавоб		
Балл:		

5. Ҷавоби дуруст ва мувофиқро муайян кунед.

I. Вазир ул-вузаро	A	Мансабдоре, ки дар хилофат масъули корҳои низомӣ буд.
	B	Вазифаи асосии ӯ тақсими даромади вақф буд.
II. Амир ул-умаро	C	Ӯ ба расонидани фармонҳои ҳукмдор ба табақаҳои поёни машғул буд.
	D	Вазири бузург, ки дар идораи давлатии хилофати араб мақоми асосӣ дошт.

	I	II
Ҷавоб:		
Балл:		

Саволи 4

1. Зеринҳоро дуруст мувофиқ кунед.

1. Мадрасаи Фарҷак

2. Мадрасаи фақиҳҳо

- ин бинои қадимаи Бухоро дар асри X сохта шудааст;
- дар Самарқанд сохта шуда, аз ду ошёна ва панҷоҳ ҳуҷра иборат аст;
- аввалин муассисаи илмӣ дар Осиёи Марказӣ ба ҳисоб меравад;
- дар маҳаллаи Дарвозаи Мансури Бухоро сохта шудааст;
- дар рӯзи кушода шудани мадраса дарси аввалинро Шамсиддин Муҳаммад Ҳавофӣ гузаштааст;
- маҳсус барои қонуншиносон сохта шудааст.

	1	2
Ҷавоб:		
Балл:		

2. Шахсони таърихро бо маълумотҳои додашуда дуруст мувофиқ созед.

1. Рофеъ ибн Лайс

2. Яъқуб ибн Лайс

- шӯриш зери раҳбарии ҳамин шахс бар зидди Тоҳириён равона шуда буд;
- ӯ шӯриши бар зидди Аббосиёнро роҳбарӣ мекард;
- дар натиҷаи амалҳои ин шахс, Уммавиҳо сарнагун карда шуданд ва Аббосиён ба сари ҳокимият омаданд;
- ба шӯриш дар Бухоро роҳбарӣ кард ва бар зидди Абумуслим ҷангид;
- соли 873 тавонист пойтахти Хуросон Нишопурро забт кунад;
- барои дастгир кардани ин шахс ноиби Хуросон Маъмун аз наберагони Сомонхудот кӯмак хост.

	1	2
Ҷавоб:		
Балл:		

3. Давлатҳои зеринро бо маълумоти додашуда дуруст мувофиқ созед.

1. *Давлати Ғазнавиён*

2. *Давлати Сомониён*

- a) мувофиқи маълумоти Наршахӣ, идораи давлатӣ асосан тавассути даҳ девон идора мешуд;
- b) ҳукмдори вилоятро воли, ҳукмдори шаҳро раис меномиданд;
- c) дар кишвар шӯро амал мекард, ки номзади тахтро муайян ва пешбарӣ мекард;
- d) давлат ба ғайр аз артиши пуриктидор, флоти баҳрӣ низ дошт;
- e) дар нимаи аввали асри VII муносибатҳои иқтисодии давлат бо Чин ғаёл гардиданд;
- f) давлат дар давраи шукуфоии худ Мовароуннаҳр ва Хуросон шимолу шарқии Эронро дар бар мегирифт.

	1	2
Ҷавоб:		
Балл:		

4. Ҷангҳои дар асрҳои миёна содиршударо дуруст мувофиқ кунед.

1. *Ҷанг дар наздикии шаҳри Хучанд*

2. *Ҷанг дар водии Талос*

- a) дар натиҷаи ин ҷанг давлати Сомониён аз саҳнаи таърих нопадид мешавад;
- b) дар ин ҷанг чиниҳо шикаст меҳӯранд;
- c) дар ин ҷанг Сабуктегин хиёнат карда, Бухороро забт мекунад;
- d) дар натиҷаи ин ҷанг лашкари Чин аз кишвар ронда мешавад;
- e) дар байни Қарохониён ва Қарохитоиҳо сурат мегирад;
- f) роҳбари Қарохониён ба Маҳмуд зарбаи сахт мезананд.

	1	2
Ҷавоб:		
Балл:		

5. Маълумоте, ки ба тариқатҳо вобастаанд дуруст мутобиқ созед.

1. *Тариқати яссавия*

2. *Тариқати кубравия*

- a) тарки дунё қарданро рад мекунад;
- b) ғояи расидан ба камолот тавассути узлат ва тарки дунё пеш гузошта мешавад;
- c) ин тариқат дар Мовароуннаҳр, Хуросон ва Хоразм ба таври васеъ паҳн мешавад;
- d) дар ҳама гуна ҳолати душвор ҳам барои дифоъ аз Ватан ва мубориза барои истиқлолияти он даъват мекунад;
- e) насли инсон шариф доништа мешавад;
- f) олимоне ба монанди Алишер Навоӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Хоча Аҳрор дар рушди он саҳми бузург гузоштаанд.

	1	2
Ҷавоб:		
Балл:		

Саволи 5

1. Ҷавоби дурусти мувофиқ кардашударо нависед.

Соли	Шахс	Воқеа
Соли 1381	Амир Темур	_____ А _____.
_____ В _____.	Амир Ҳусайн	Пас аз муҳосираи дурӯза, маҷбур шуд, ки ба Амир Темур таслим шавад.
Соли 1365	_____ С _____.	Дар ҷанги назди соҳили дарёи Чирчик, ки байни Тошканд ва Чиноз воқеъ аст, пирӯз шуд.

1. Соли 1370.
2. Илёсхоча.
3. Туғлуқ Темур.
4. Ба Хоразм бори сеюм лашкар кашида, онро куллан мутеъ кард.
5. Ё Ҳирот, Сиистон ва Мозандаронро забт карда, дар Хуросон ҳам ҳукмронии худро барқарор кард.
6. Соли 1363.

Ҷавоб:	А	В	С
Балл:			

2. Ҷавоби дурусти мувофиқ кардашударо нависед.

Соли	Шахс	Воқеа
Соли 1385	Амир Темур	_____ А _____.
_____ В _____.	Клавиҳо	ба диёри хеш баргашт
Соли 1553	_____ С _____.	Аввалин таҳқиқоти олимони аврупоӣ дар бораи Амир Темур бо номи "Бузургвории Тамерлани скифӣ" нашр шуд.

1. Соли 1404.
2. Ба Фаронса ва Англия тавассути сафирони махсус ба номи Чарлзи VI ва Генрихи IV нома мефиристад.
3. Перондино.
4. Соли 1406.
5. Перо Мексика.
6. Бо султон Миср Барқуқ муносибатҳои расмӣ оғоз ёфтанд.

Ҷавоб:	А	В	С
Балл:			

3. Ҷавоби дурусти мувофиқ кардашударо нависед.

Сол	Шахс	Воқеа
Соли 1405	Халил Султон Мирзо	_____ А _____.
_____ В _____.	Амир Худойдод	Ба осони шахрҳои Ҷуртатепа ва Шохрухияро забт карда, ба самти Самарқанд лашкар мекашад.
Солҳои 1411-1412	_____ С _____.	Идораи куллии Мовароуннаҳр ва Туркистон ба дасти ӯ мегузарад

1. Соли 1409.
2. Пир Алӣ ба дасти фитнагарон, ки ба онҳо Тоз роҳбарӣ мекард, афтада ҳалок мешавад.
3. Шохрух Мирзо.
4. Самарқандро забт намуда, ҳудро фармонрави олии Мовароуннаҳр эълон мекунад.
5. Соли 1410.
6. Мирзо Улуғбек.

Ҷавоб:	А	В	С
Балл:			

4. Ҷавоби дурусти мувофиқ кардашударо нависед.

Сол	Шахс	Воқеа
Соли 1410	_____ А _____.	бо муттаҳидонаш бар зидди Улуғбек чангида, ӯро мағлуб мекунад.
Соли 1425	Мирзо Улуғбек	_____ В _____.
_____ С _____.	Шохрух	Хоразмро аз тасарруфи Ҷурдаи Тиллоӣ бозмегардонад.

1. Халил Султон Мирзо.
2. Дар задухӯрди назди Иссиққӯл аз болои муғулҳо зафар меёбад.
3. Соли 1409.
4. Соли 1413.
5. Шайх Нуриддин.
6. Дар чанги деҳаи Дамашқ мағлуб гардидааст.

Ҷавоб:	А	В	С
Балл:			

5. Чавоби дурусти мувофиқ кардашударо нависед.

Сол	Шахс	Воқеа
Соли 1408	Мироншоҳ	_____ А _____.
_____ В _____.	Улуғбек	Фарғона ва Қашғарро забт мекунад
Соли 1447	_____ С _____.	Тахти Хуросонро забт мекунад

1. Соли 1414.
2. Вазираш Пир Алӣ аз ҷониби фитнагарон, ки ба онҳо Тоз роҳбарӣ мекард, кушта шудааст.
3. Соли 1418.
4. Дар натиҷаи шикасти ӯ дар ҷанг бо Қаро Юсуф, минтақаҳои Озарбойҷон ва Ироқ аз дасти Темуриён мераванд.
5. Алоуддавла.
6. Хусайн Бойқаро.

Ҷавоб:	А	В	С
Балл:			

Саволи 6

1. Аз байни саволҳои зерин 2 ҷавоби дурустero, ки ба Абулхайрхон марбутанд, муайян кунед.
- а) дар қисми шарқии Дашти Қипчоқ давлатеро бо номи "Улуси ўзбек" таъсис дод;
 - б) ба темуризодаҳои Мовароуннаҳр ва Хуросон, инчунин ҳукмдорони Муғулистон дар мубориза бо рақибони дохилии онҳо кўмаки ҳарбӣ расонд;
 - с) пойтахти давлатро ба Сиғноқ кўчондани ӯ маънои онро дошт, ки бо Темуриён ба мубориза ворид шудааст;
 - д) арбобони давлатии бонуфузи Мовароуннаҳр бо роҳбарии Шайхул Исломи Абулмақорим ўро барои ишғоли тахти Самарқанд даъват карданд;

Ҷавоб:		
Балл:		

2. Ду ҷавоби дурустро дар бораи шартномае, ки барои барҳам задани тангии низомӣ-сиёсии байни Бобур Мирзо ва бародараш Ҷаҳонгир Мирзо хотима бахшид, муайян кунед.
- а) Ҷаҳонгир Мирзо Андичонро забт кард ва аз даъвои Самарқанд даст кашид;
 - б) қисми шимолии Сирдарё бо шаҳри Ахсӣ ба Ҷаҳонгир монд;
 - с) Бобур Мирзо ба Андичон даҳлат накард, балки танҳо бо Самарқанд кифоя кард;
 - д) Қисми ҷанубии Сирдарё бо шаҳри Андичон ба Бобур монд.

Ҷавоб:		
Балл:		

3. Кадом омилҳо боиси сар задани чанг байни Султон Ҳусайн Бойқаро ва Бадеъуззамон шуданд?

- a) бахшидани Мозандарон ва Сиистон ба Музаффар Ҳусайн Мирзо;
- b) тарафдории ноодилонаи Султон Ҳусайн Бойқаро нисбат ба Музаффар Ҳусайн Мирзо;
- c) қатл карда шудани писари Бадеъуззамон Мӯъмин Мирзо;
- d) зикр шудани номи Бадеъуззамон пас аз номи бародари хурдиаш дар "Зафарнома"

Ҷавоб:		
Балл:		

4. Чаро қабилаҳои ўзбеки дашти Қипчоқ ба сари ҳокимият омадани Муҳаммад Шайбонихонро дастгирӣ карданд?

- a) намехостанд, ки қатлҳои байниҳамдигарӣ, ки пас аз марги Абулхайрхон оғоз шуда буданд, такрор шавад;
- b) Шайбонихонро ягона қуввае медонистанд, ки барои баргардонидани вилоятҳои шарқии аз ҷониби Темуриён забтшуда қодир аст;
- c) онҳо ният доштанд, ки назорати пурраи роҳҳои тиҷоратиро, ки аз Хуросон мегузаранд, пурра ба даст оранд;
- d) қабилаҳои ўзбек муддати тӯлонӣ умед доштанд, ки ҳаёти комилан муқимӣ дошта бошанд.

Ҷавоб:		
Балл:		

5. Хизматҳои Убайдуллоҳони Шайбонӣ дар таърихи мо аз чӣ иборат аст?

- a) нуфузи Самарқандро ҳамчун пойтахт ҳамаҷониба баланд бардошт;
- b) ҳамлаҳои лашкари Исмоили Сафавиро бартараф кард ва Мовароуннаҳро аз фишори низомӣ-сиёсии онҳо наҷот дод;
- c) бо ҳукмдори бобурӣ Шохҷаҳон муносибатҳои сафириро ривоч дод;
- d) ба парокандагии сиёсии дохили кишвар хотима бахшид.

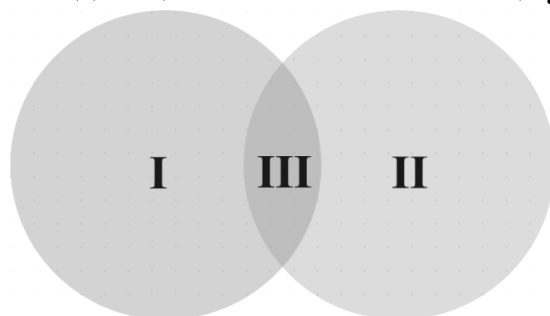
Ҷавоб:		
Балл:		

Саволи 7

1. Дар зер аз диаграммаи Венн истифода бурда, воқеаҳои таърихии марбут ба ҳукмдорони **манғитро** муқоиса кунед.

I. Муҳаммад Раҳимбӣ

II. Шохмурод

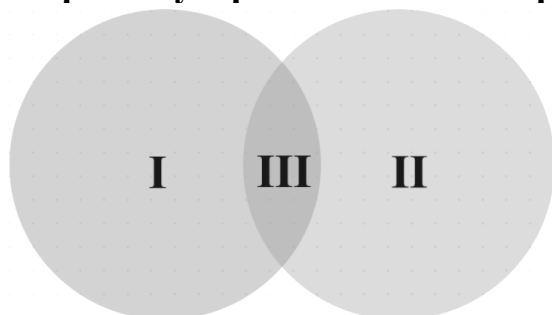
- a) барои барқарор кардани Самарқанд чораҳо андешид;
- b) ба мардум таъя карда кор бурд ва ба меъёрҳои адолатро қатъиян риоя кард;
- c) ба ҳамаи бекҳои манғит замин ва амволи калон дод;
- d) ӯ тамоми аҳолии Бухороро барои муҳофизати кишвар бар зидди хонии Хива даъват кард;
- e) амалиёти аз маконҳои зисти худ кӯчонидани қабилаҳоеро, ки кӯшиш мекарданд аз ҳукумати марказӣ саркашӣ кунанд, истифода кард.

	I	II	III
Ҷавоб:			
Балл:			

2. Аз диаграммаи Венн истифода бурда, давлатҳои зеринро муқоиса кунед.

I. Аморати Бухоро

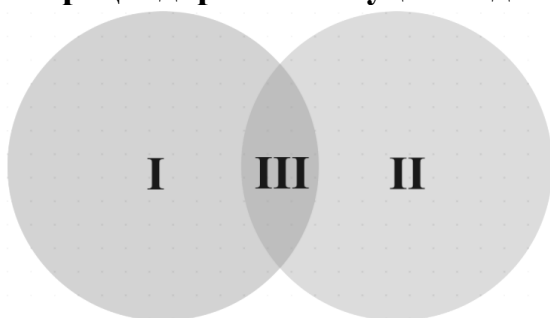
II. Хонигарии Қўқанд

- a) дар натиҷаи тағйир ёфтани маҷрои Амударё, кишвар ба инқирози иқтисодӣ дучор шуд;
- b) дар нимаи аввали асри XIX барои Ёратеппа якчанд маротиба ҷангид;
- c) соли 1832 дар Пекин бо Чин шартнома ба имзо расид;
- d) дар нимаи аввали асри XIX қаламрави давлат 200 ҳазор²ро ташкил дода, аҳолии он аз 2 миллион нафар иборат буд;
- e) экспедитсияи тахти роҳбарии А. Бекович-Черкасский ба таври фоҷиавӣ анҷом ёфт.

	I	II	III
Ҷавоб:			
Балл:			

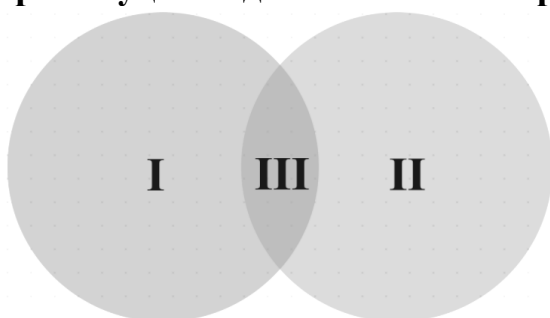
3. Аз диаграммаи Венн истифода бурда, ҳукмдорони зеринро муқоиса кунед.
I. Амир Ҳайдар II. Муҳаммад Раҳимхони I

- a) низоми идоракунии давлатиро ислоҳ карда, Шӯрои Олӣ ва Шӯроҳои Хурдро ҷорӣ намуд;
- b) мадрасаҳои Арабхон ва Муҳаммад Аминро аз нав сохт;
- c) соли 1804 дар Марв таҳти роҳбарии бародараш Динносирбек шӯриш сар зад;
- d) 30 сол барои тобеъ кардани Шаҳрисабз ва Китоб мубориза бурд;
- e) соли 1822 барои Марв мубориза бурд.

	I	II	III
Ҷавоб:			
Балл:			

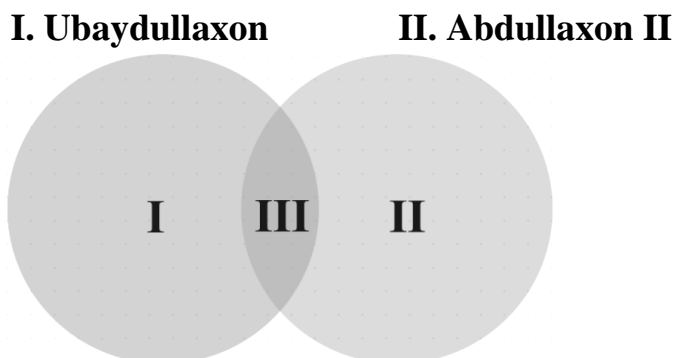
4. Аз диаграммаи Венн истифода бурда, ҳукмдорони зеринро муқоиса кунед.
I. Араб Муҳаммадхон II. Элбарсхон (шайбонӣ)

- a) вазир ба шарафи аз сарбозони Эрон озод кардани шаҳраш фармон медиҳад, ки ба номи писаронаш лақаби "ғозӣ" ҳамроҳ карда шавад;
- b) пойтахти давлати худро тағйир медиҳад;
- c) расман ҳукмронии сулолаи қўнғиротҳоро эълон мекунад;
- d) дар давраи ҳукмронии ӯ, давлат хонигарии Хива номида шуд;
- e) низоми божро ислоҳ намуда, дар кишвар нӯшокиро манъ мекунад.

	I	II	III
Ҷавоб:			
Балл:			

5. Ба диаграммаи Венн таъя намуда, воқеаҳои зеринро, ки вобаста ба ҳукмдорони **шайбонӣ** оварда шудаанд, муқоиса кунед.

- a) Балхро аз сафавиёни Эрон кашида гирифта, бародараш Валӣ Муҳаммадро дар он ҷо ҳоким таъин кард;
- b) дар мубориза бар зидди Сафавиён ӯ аз ҷониби Абдуллоҳ Сабронӣ, ки рӯҳбаландкунандаи маънавии ӯ буд, дастгирӣ карда шуд;
- c) ба Хоразм ҳамла карда, хонигарии Хиваро тобеъ намуд;
- d) дар натиҷаи тақсим кардани вилоятҳои кишвар ҳамчун моликият ба писарон ва хешовандони наздиқаш, парокандагии сиёсӣ авҷ мегирад;
- д) дар натиҷаи мубориза бар зидди Сафавиён, ӯ қисмати шарқии Хуросонро ишғол кард.

	I	II	III
Ҷавоб:			
Балл:			

Саволи 8

1. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

№	Воқеа	Натиҷа
1	Пас аз он ки Чингизхон шаҳри Урганҷро забт карда, сарбанди Амударёро вайрон кард, Амударё самти худро тағйир дод.	Қисме аз қароқалпоқҳои баҳри Арал маҷбур шуданд, ки ба соҳили дарёҳои Волга ва Урал, воҳаҳои Сирдарё муҳоҷират кунанд.
2	Дар нимаи дуюми асри XVI хонигарии Нӯғай пароканда шуд.	Қароқалпоқҳо ба поёноби Сирдарё кӯчиданд ва ба таркиби хонигарии Ҷузи Хурди қазоқҳо даромаданд.
3	Хони Хева Саид Муҳаммадхон таҳти фишори шадиди мардуми қароқалпоқ ба онҳо ҳуқуқи худидорақуниро дод.	Ҳарчанд ки дар таркиби хонигарии Хива бошад ҳам, давлатдории қароқалпоқҳо амалан барқарор гардид ва тамоми ҳокимият дар дасти иноқ ҷамъ шуд.

	Дуруст	Нодуруст
Ҷавоб:		
Балл:		

2. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

№	Воқеа	Натиҷа
1	Қароқалпоқҳо дар ҷанге, ки бар зидди хони Ҷузи Хурд Абулхайрхон бурданд, шикаст хӯрданд.	Қароқалпоқҳои соҳили Сирдарё ба ҳар тараф пароканда шуданд.
2	Хони Хива барои паҳш кардани шӯриш бо роҳбарии Оллоқулихон Ойдӯстбий лашкар фиристод.	Лашкар шикаст хӯрд ва давлати қароқалпоқҳо, ки пойтахташ Ҷанкент буд, ташкил ёфт.
3	Соли 1731 Россия сафири худ М. Тевкелевро ба ҳузури Абулхайрхон фиристод.	Қароқалпоқҳои таркиби Ҷузи Хурд ҳамчун шаҳрвандони Россия қабул карда шуданд.

	Дуруст		Нодуруст	
Ҷавоб:				
Балл:				

3. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

№	Воқеа	Натиҷа
1	Хони Хива Оллоқулихон ба муқобили Аморати Бухоро ҳучум кард.	Амир Ҳайдар маҷбур шуд, ки шаҳри Қўқандро, ки 40 рӯз муҳосира шуда буд, тарк кунад.
2	Соли 1740 чунғорҳо ба водии Фарғона ҳучум карданд.	Қипчоқҳо дар мубориза бо чунғорҳо ба мингҳо кўмак карданд ва ҳамла бо душвории зиёд баргардонида шуд.
3	Дар нимаи дуюми асри XVIII хонигарии Қўқанд ба ҳучуми Чин дучор шуд.	Қўқанд мағлуб шуд ва ҳокимияти Эрдонабий ба инқироз дучор гардид.

	Дуруст		Нодуруст	
Ҷавоб:				
Балл:				

4. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

№	Воқеа	Натиҷа
1	Соли 1832 дар Пекин шартномаи Қўқанд ва Чин имзо карда шуд.	Фармонравои Чин дар Қошғар ҳаққи ситонидани боқ аз тоҷиронро ба даст овард.
2	Соли 1842 дар қаламрави хонигарии Қўқанд шӯриши бузург сар зад.	Дар Қўқанд ҳокимияти ноиб ва бекҳои амири Бухоро барҳам дода шуд.
3	Норбӯтабӣ бар зидди ҳокими Намангон Ирисқулибӣ лашкар кашид.	Ирисқулибӣ ғолиб шуд ва дар Хучанду Ўратеппа ҳокимиятро ба даст гирифт.

	Дуруст		Нодуруст	
Ҷавоб:				
Балл:				

5. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

№	Воқеа	Натиҷа
1	Эрдонабӣ маҷбур шуд, ки бо Чин шартномаи таҳқиромезро имзо кунад.	Хонигарии Қўқанд ба Чин мутеъ будани худро эътироф кард.
2	Мардуми Ош соли 1845 аз сабаби зиёди андозҳо шӯриш бардоштанд.	Мусулмонқул шӯришро пахш карда, домодаш Шералихонро дар он ҷо ҳоким таъин кард.
3	Мадалихон соли 1825 муборизаи озодии аҳолии Қошғарро бар зидди Хитой дастгирӣ кард.	Ҳукумати Чин тиҷорати Қўқандро дар Туркистони Шарқӣ манъ кард.

	Дуруст		Нодуруст	
Ҷавоб:				
Балл:				

Саволи 9

1. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

№	Воқеа	Натиҷа
1	Амир Насрулло сафирони Британия К. Стоддарт ва А. Конноллиро қатл кунонид.	Ҳукумати Британия бар зидди Бухоро бо Афғонистон сулҳ баста, онҳоро мусаллаҳ кард.
2	Пас аз ҷанги Зирабулоқ, Амир Музаффар шикасти худро эътироф кард ва пешниҳоди фон Кауфманро дар бораи марзҳои нав қабул кард.	Марҳилаи сеюми юришҳои истилогаронаи Империяи Россия ба охир расид.
3	Соли 1877 дар Тошканд "Низоми шахр" ҷорӣ карда шуд.	Идоракунии шахр ба Дума гузашт.

	Дуруст	Нодуруст
Ҷавоб:	☐	☐
Балл:	<input type="text"/>	

2. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

	Воқеа	Натиҷа
1	Дар ИМА аз соли 1861 то 1865 ҷанги шахрвандӣ рух дод.	Барои саноати нассочии Россия норасоии ашёи хоми пахта ба вучуд омад.
2	Солҳои 1869–1870 байни Империяи Россия ва Англия барои муайян кардани марзҳои Осиёи Марказӣ музокираҳо пеш бурда шуданд.	Мувофиқа карда шуд, ки сарҳадҳо аз соҳили дарёи Амударё тавассути ноҳияи Панҷ гузаронида шаванд.
3	Александр III «Низомномаи нави идораи қаламрави Туркистон»-ро тасдиқ кард.	Вилояти Самарқанд ба округи Зарафшон табдил дода шуд.

	Дуруст	Нодуруст
Ҷавоб:	☐	☐
Балл:	<input type="text"/>	

3. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

	Воқеа	Натиҷа
1	Соли 1853 қўшунҳои рус ба қалъаи Окмачит бори дуюм ҳамла оғоз карданд.	Пас аз 12 рӯзи муқовимат қалъа забт шуда, ба он номи ғорти Перовский дода шуд.
2	Дар соли 1868 амир Музаффар шартномаеро имзо кард, ки Аморати Бухоро ба протекторати Империяи Россия табдил дод.	Ба тоҷирони рус иҷозат дода шуд, ки агентҳои тиҷоратӣ таъсис диҳанд ва муқаррар карда шуд, ки боҷи аз молҳо гирифташаванда аз 5 фоизи арзиши умумӣ зиёд набошанд.
3	Дар солҳои 1880-уми асри XIX Шўрои генерал-губернатории Туркистон таъсис дода шуд.	Сарвари штаби Округи ҳарбии Туркистон низ аъзои доимии ин Шўро шуд.

	Дуруст	Нодуруст
Ҷавоб:	☐	☐
Балл:		

4. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

	Воқеа	Натиҷа
1	Шаҳри Чимкент аз ҷониби Черняев забт карда шуд.	Қалъаҳои забтшуда дар соли 1864 дар асоси Хатти Нави Қўқанд муттаҳид карда шуданд.
2	Дар моҳи феврالی соли 1873 барои тасарруфи Хива аз чор округи ҳарбӣ зиёда аз 12 ҳазор сарбоз ба роҳ баромад.	Қўшунҳое, ки аз Красноводск ва Манғишлоқ ба роҳ баромада буданд, ба сабаби гармии шадид ва камбудии об маҷбур шуданд, ки аз нисфи роҳ баргарданд.
3	Дар соли 1886 Низомномаи нав оид ба минтақаи Туркистон қабул карда шуд.	Ҳарчанд муносибатҳои анъанавии моликияти замин тағйир ёфтанд, дар кишвар моликияти калони замин ханӯз боқӣ монд.

	Дуруст	Нодуруст
Ҷавоб:	☐	☐
Балл:		

5. Маълумоти зеринро таҳлил ва муайян кунед, ки оё воқеа ва натиҷаи он дуруст ё нодуруст аст.

	Воқеа	Натиҷа
1	Соли 1873 хони Хива Муҳаммад Раҳимхони II дар деҳаи Гандимиён бо фон Кауфман шартномаи вассалиро имзо кард.	Қарор дода шуд, ки хонии Хева дар тӯли 20 сол 2 миллион рубл ҷубронпулӣ пардохт кунад.
2	Н. Верёвкин ба мудофиакунандагони Туркистон шарт гузошт, ки агар онҳо таслим нашаванд, шаҳро тирборон ва қабри Аҳмад Яссавиро хароб мекунад.	Алиқулӣ лашкари худро аз Туркистон берун овард ва барои мудофиаи Чимкент ақибнишинӣ кард.
3	Мувофиқи Низоми соли 1886, дар Туркистон низоми судӣ ислоҳ карда шуд.	Дар кишвар лавозимҳои муфаттишони судӣ, прокурори минтақавӣ ва ёварони онҳо барҳам дода шуданд.

	Дуруст	Нодуруст
Ҷавоб:	☐	☐
Балл:	<input type="text"/>	

Саволи 10

1. Пайдарпайии хронологии маълумоти зеринро муайян кунед.

- кӯчонидани оммавии аҳоли аз Россия ба вилояти Фарғона вазъиятро дар водӣ, ки замин намерасиду аҳоли зич зиндагӣ мекард, хеле бадтар кард;
- дар Андиҷон шӯришгарон бо роҳбарии Дарвешхон усулҳои муборизаи худро тағйир дода, ба манзилҳои сардорони сарватмандон ва волостҳо ҳамла карданд;
- сарфи назар аз он ки аҳоли ҳамаи андозҳоро пардохт карда буд, раҳбари уезди Хучанд ситонидани андози иловагии заминро аз аҳолии ноҳияҳои Хучанд ва Ўратепа эълон кард.

Ҷавоб:	☐	☐
Балл:	<input type="text"/>	

2. Пайдарпайии хронологии маълумоти зеринро муайян кунед.

- мустамликадорон шаҳрвандони одиро, ки ба мақомот муқовимат мекарданд, мустақиман ба суди низомии деҳот мебарданд;
- дар Мингтеппа тахти роҳбарии Ҷетимхон бар зидди зулми сиёсӣ ва иқтисодии мустамликадорон шӯриш бархост;
- барои пешгирии накардани шӯриш, губернатори низомии вилояти Фарғона ва як қатор мансабдорон аз ҷониби Н. Королков аз вазифаҳояшон барканор карда шуданд.

Ҷавоб:	☐	☐
Балл:	<input type="text"/>	

3. Пайдарпайии хронологии маълумоти зеринро муайян кунед.

- a) дар Мингтеппа таҳти роҳбарии Ҷетимхон бар зидди зулми сиёсӣ ва иқтисодии мустамликадорон шӯриш бархост;
- b) вазири ҳарбӣ Н. Куропаткин ба генерал-губернатори навтаъйиншудаи Туркистон С.М. Духовской телеграмма фиристод, ки ҷазои қатлро зиёд накунад;
- c) дар минтақаи Туркистон "Қоида дар бораи ҷойҳое, ки дар ҳолати ҳарбӣ эълон шудаанд" ҷорӣ карда шуд.

Ҷавоб:			
Балл:			

4. Пайдарпайии хронологии маълумоти зеринро муайян кунед.

- a) бо буридани симҳои телеграф дар Тоҷикқишлоқ, дар Андичон шӯриш оғоз ёфт;
- b) сокинони Марғилон бар зидди ғайриқонунии ҷамъоварии андоз эътироз карда, дар назди бинои маъмурияти вилоят бо талаби кам кардани андозҳо ҷамъ омаданд;
- c) Санкт-Петербург дархости генерал-губернатори Туркистонро қонеъ кард ва ба ҷорӣ кардани "ҳолати миршабӣ" дар кишвар иҷозат дод.

Ҷавоб:			
Балл:			

5. Пайдарпайии хронологии маълумоти зеринро муайян кунед.

- a) қароқалпоқҳо бо роҳбарии Эрназарбий эълон карданд, ки дигар ба хонигарии Хива итоат намекунанд;
- b) дар натиҷаи бад шудани вазъи деҳқонон, дар волости Нукус ва бекигарии Қўнғирот эътирозҳо ба амал омаданд;
- c) шўъбаи Амударёи генерал-губернатории Туркистон, ки ба вилояти Сирдарё дохил буд, таъсис дода шуд.

Ҷавоб:			
Балл:			

Саволи 11

1. Ҳаракати таҷаддудхоҳӣ дар Осийи Миёна аз рӯи хусусияти ҳудудии худ ба 3 қисм тақсим шуда, аз онҳо маълумоти марбут ба ҷадидияи Бухороро муайян кунед.

- a) ҷадидия аз ду ҷараён иборат буд: рост ва чап;
- b) ин ҳаракати тараққипарварон дар шароити душвори иҷтимоӣ-сиёсӣ барои минтақаи Туркистон ба вучуд омад;
- c) онҳо инчунин кам кардани андозҳоро талаб карданд;
- d) таҳти роҳбарии мулло Шамсиддин лоиҳаи тағйир додани низоми сиёсӣ ва маъмури таҳия карда шуд.

Ҷавоб:			
Балл:			

2. Сафари Исмоил Гаспиралӣ ба якчанд шаҳр дар соли 1893 ба ҳаракати тараққиқпарварон дар Осиёи Марказӣ чӣ таъсир расонд?

- a) ба рушди минбаъдаи ғояҳои маорифпарварӣ такони ҷиддӣ бахшид;
- b) аз соли 1895 маорифпарварӣ ба як ҳаракати сиёсӣ табдил ёфт;
- c) китобхонаи оммавии Туркистон кушода шуд, ки саводнокиро ба сатҳи нав бардошт;
- d) дар Аморати Бухоро аввалин мактаби усули нав ба фаъолият шурӯъ кард.

Ҷавоб:		
Балл:		

3. Ҷадидон чӣ гуна меҳостанд истиқлолияти иқтисодии кишварро таъмин кунанд?

- a) бо кам кардани андозҳои мавҷуда вазъи иқтисодии аҳолиро беҳтар кардан;
- b) бо ҷорӣ кардани монархияи маҳдуд назорати мардумро бар ҳазинаи давлатӣ барқарор кардан;
- c) кадрҳои маҳаллиро, ки қодир ба рушди ҳама соҳаҳо бошанд, омода намудан;
- d) замин, захираҳои зеризаминӣ ва рӯизаминӣ, инчунин обро сарвати умумии мардуми Туркистон эълон кардан.

Ҷавоб:		
Балл:		

4. Ҷавобҳои дурустро дар бораи мактабҳои усули нав, ки аз ҷониби ҷадидон таъсис дода шуда буданд, муайян кунед.

- a) дар ҷараёни таълим стандартҳои Аврупо ҳамчун меъёр қабул карда шуда буд;
- b) нахуст китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимӣ, ки дар Қазон ва Оренбург нашр шудаанд, истифода бурда шуд;
- c) рӯзи мактаб аз ду қисм иборат буд, дарсро аввал муаллими рус ва дар қисми дуюм муаллими маҳаллӣ мегузaronд.
- d) лоиҳаи таъсиси шабакаи ин мактабҳо аз ҷониби Г. Розенбах таҳия карда шуд.

Ҷавоб:		
Балл:		

5. Ҷавобҳои дурустро дар бораи Мунавварқорӣ, шахсияти сиёсии равшанфикре, ки барои озодӣ ва ояндаи миллат дар Туркистон мубориза бурдааст, муайян кунед.

- a) соли 1909 дар бораи таърихи ислом асар офарид;
- b) барои мактабҳо китобҳои дарсӣ ба монанди "Адиби аввал", "Адиби сонӣ", "Курраи замин"-ро нашр кард;
- c) соли 1916 дар Қўқанд ба театри худ асос гузошт;
- d) бо муҳарририи ӯ рӯномаи "Хуршед" нашр шуд.

Ҷавоб:		
Балл:		

Саволи 12

1. Аҳолии маҳаллӣ ба фармони хони Хива Асфандиёрхон дар бораи аз нав чен кардани заминҳо чӣ гуна муносибат карданд?

I. Аҳоли аз ин қарор эътироз кард ва аз афзоиши бори андоз норозӣ буд.

II. Аҳолии маҳаллӣ қарорро дастгирӣ намуда, аз андозҳо озод шудани худро эътироф кард.

III. Аҳоли қарорро дастгирӣ намуда, аз чудо кардани заминҳои нав манфиатдор шуд.

Ҷавоб:	I
Балл:	

2. Инқилоби феврал ба хонигарии Хива чӣ гуна таъсир кард?

I. Инқилоби феврал ба хонигарии Хива таъсир нарасонд ва низоми сиёсии хонигарӣ бетағйир монд.

II. Асфандиёрхон, ки аз пуштибонии худ маҳрум шуд, маҷбур шуд тарафи ҷавонони Хиваро гирад.

III. Ин қудрати хонро боз ҳам тақвият дод ва боиси боздоштани ислоҳот дар хонигарӣ гардид.

Ҷавоб:	II
Балл:	

3. Таҳқиқоти бостоншиносии шарқшинос ва бостоншинос В. Вяткин дар аввали асри XX барои таърихи Ватанамон чӣ гуна аҳамият касб намуд?

I. ӯ исбот кард, ки шаҳри Тошканд беш аз 2000 сол дорад.

II. ӯ бо омӯзиши шаҳраки Ҷарқўтон исбот кард, ки аввалин шаҳр дар Ўзбекистон дар асри биринҷӣ сохта шудааст.

III. ӯ тавонист боқимондаҳои бинои расадхонаи Улуғбек ва қисме аз таҷҳизоти расадхонаро пайдо кунад.

Ҷавоб:	III
Балл:	

4. Маҳмудхоча Бехбудӣ дар ҳаракати ҷадидӣ чӣ гуна мавқеи хос дорад?

I. Ҷамчун муҳаррири рӯзномаи "Шухрат" дар Тошканд мактаби усули навро таъсис дод.

II. Ҷамчун "падари ҷадидони Осиёи Марказӣ" ғояҳои маърифатро тавассути театр васеъ таблиғ кард.

III. Бо таъсиси рӯзномаи "Хуршед" рушди матбуоти миллиро ба сатҳи нав бардошт.

Ҷавоб:	II
Балл:	

5. Аз чониби Россияи подшоҳӣ забт гардидани Осиёи Марказӣ ба меъмории минтақа чӣ гуна таъсир расонд?

I. Меъморий танҳо ба манзилҳои деҳот маҳдуд шуда, шаҳрсозӣ рушд накард.

II. Сохтмонҳои нав танҳо бо истифода аз чӯб сохта мешуданд ва ғишт истифода намегардид.

III. Унсурҳои меъмории аврупоӣ (русӣ) бо меъмории анъанавӣ омехта шуданд.

Ҷавоб:	III
Балл:	

Саволи 13

1. "Ҷамъияти фуқаҳо", ки соли 1917 дар Тошканд таъсис ёфт, бо кадом мақсад ташкил гардид?

a) пӯшонидани хароҷоти мадраса аз ҳисоби амлок;

b) ҳалли масъалаҳои шариат дар давраи мустамликадорӣ;

c) расонидани мазҳаби ҳанафӣ ба наслҳои оянда;

d) таъсиси маркази махсус барои омӯзиши имомҳои масҷид.

Ҷавоб:		
Балл:		

2. Ҷадидон пас аз воқеаҳои феврал як қатор талабҳои сиёсии васеъмӯҳтоб пешниҳод карданд. Дар зер талабҳои сиёсии пешниҳодшударо ёбед.

a) васеъ кардани ҳуқуқҳои аҳолии маҳаллӣ;

b) хориҷ кардани шӯравӣҳо аз Иттифоқи муслимин;

c) кам кардани мӯҳлати зиндон барои маҳбусони сиёсӣ;

d) гузаронидани ислоҳот дар идоракунии кишвар.

Ҷавоб:		
Балл:		

3. Мақсади таъсиси истгоҳи обуҳавошиносӣ дар Тошканд дар давраи мустамликадорӣ чӣ буд?

a) ташкили ҷомеаи олимон;

b) ташкили истгоҳҳои роҳи оҳан;

c) харитасозии қаламрави Туркистон;

d) омӯзиши иқлими минтақа.

Ҷавоб:		
Балл:		

4. Дар натиҷаи табаддулоти моҳи феврал, ки дар Россия рух дод, дар ҳаёти сиёсии давлат чӣ гуна тағйирот ба амал омад?

- a) идораи ҳокимият ба дасти ҳукумати муваққатӣ гузашт;
- b) ҳукмронии сулолаи Романовҳо хотима ёфт;
- c) ҳизби "Иттиҳод ва тараққиёт" ваколати бузургро ба даст овард;
- d) мавқеи Думаи Россия мустаҳкам шуд.

Ҷавоб:		
Балл:		

5. Дар Қурултойи якуми минтақавии мусулмонони тамоми Туркистон, ки аз 16 то 23-юми апрели соли 1917 баргузор гардид, кадом масъалаҳо баррасӣ шуданд?

- a) масъалаи васеъ кардани ваколатҳои шӯравӣҳо дар идоракунии минтақавӣ баррасӣ шуд;
- b) қарор дар бораи баргардонидани заминҳои мусодирашуда дар минтақа ба аҳолии маҳаллӣ қабул карда шуд;
- c) Шӯрои исломия ва Шӯрои уламо ба Иттифоқи ягонаи муслимин муттаҳид карда шуданд;
- d) дар бораи таъсиси Шӯрои марказии мусулмонони Туркистон созиш карда шуд.

Ҷавоб:		
Балл:		

Саволи 14

1. Зарурати таъсиси "Ҷамъияти фуқаҳо", ки соли 1917 дар Тошканд фаъолиятро оғоз кард, чӣ буд?

- I. Зарурати рушди саноати нав ва суръат бахшидан ба ислоҳоти иқтисодӣ.
- II. Зарурати ҳифзи арзишҳои миллӣ-динӣ ва ҳалли мунтазами масъалаҳои шаръӣ.
- III. Ҳалли муаммоҳои ҷомеа ва дар ҷои аввал, эҳтиёҷи рушди иқтисоди хонаводагӣ.

Ҷавоб:	II
Балл:	

2. Худойберган Девоновро тахти ҳимояи худ гирифтани Муҳаммад Раҳимхони II ба соҳаи санъати маҳаллӣ чӣ гуна таъсир расонд?

I. Барои рушди санъати аксбардорӣ шароит фароҳам оварда шуд ва ба ташаккули самти нави эҷодӣ такони чиддӣ бахшид.

II. Чунин амали хон бартарии ақидаҳои диниро тақвият дод ва рушди намудҳои нави санъатро маҳдуд кард.

III. Санъати аксбардорӣ рушд карда, ба намудҳои анъанавии санъат ва меъморӣ зарбаи сахт зад.

Ҷавоб:	I
Балл:	

3. Татбиқи ислоҳоти замин ва об дар Осиёи Миёна дар кишоварзӣ чӣ тағйироте ба бор овард?

I. Кишоварзӣ комилан қатъ шуд ва тамоми аҳолии деҳот маҷбур шуданд, ки ба саноат гузаранд.

II. Мавқеи заминдорони калон мустақкам шуд ва қисми асосии замин дар дасти онҳо мутамарказ шуд.

III. Дар натиҷаи аз нав тақсим кардани замин, деҳқонон дар кишоварзӣ фаъолтар иштирок карданд.

Ҷавоб:	III
Балл:	

4. Вазифаи асосии иттиҳодияи "Қўшчӣ" дар ҳаёти деҳқонон аз чӣ иборат аст?

I. Ҳавасманд кардани деҳқонон ба мустақилона пеш бурдани корҳои хоҷагидорӣ ва рад кардани ҳама гуна фаъолияти ҷамоавӣ.

II. Муттаҳид кардани деҳқонон аз ҷиҳати ғоявӣ ва мутобиқ кардани онҳо ба низоми нави сиёсату иқтисодӣ.

III. Тақвияти муқовимат ба ислоҳот ва дар айни замон нигоҳ доштани таҷрибаҳои анъанавӣ дар кишоварзӣ.

Ҷавоб:	II
Балл:	

5. Ба тарзи суръатёфта ва нодида гирифтани анъанаву арзишҳои маҳаллӣ пеш бурдани ширкати "Ҳучум" ба чӣ гуна оқибатҳо овард?

I. Дар ҷомеа зиддиятҳои шадид шиддат гирифтанд, зӯрварӣ нисбати замон ва ҳодисаҳои ғоҷиабор рух доданд.

II. Ҳуқуқи замон бе муаммо ҳал карда шуд ва дар ҷомеа барқарорӣ комили иҷтимоӣ таъмин карда шуд.

III. Ширкати "Ҳучум" танҳо ҳамчун як ҷорабинии таълимӣ гузаронида шуд ва ҳеҷ гуна ҷораҳои маҷбурӣ татбиқ карда нашуд.

Ҷавоб:	I
Балл:	

Саволи 15

1. Ба намояндагони гурӯҳи "Қосимовчиён", ки дар давраи сарқубии солҳои 20-уми асри ХХ ташкил ёфта буд, кадом айбҳо гузошта шуданд?

- a) дастгирии "кормандони матбуот";
- b) миллӣ намудани дивизияи ўзбек;
- c) ҷудо кардани Ўзбекистон аз ССР ва мустақил кардани он;
- d) ҳимояи дини ислом.

Балл:		
Ҷавоб:		

2. Ҷавобҳои дурустро дар бораи аъзои созмонҳои «Иттиҳоди миллӣ» ва «Истиклолияти миллӣ», ки дар асри ХХ сарқуб шуда буданд, муайян кунед.

- a) ин гурӯҳро прокурори собиқи Суди Олии Ўзбекистон Шамсутдин Бадриддинов роҳбарӣ мекард;
- b) гарчанде ки онҳо соли 1929 ҳабс карда шуда буданд, муҳофизати судӣ ба онҳо соли 1931 дар Москва баргузор шуд;
- c) аз байни аъзои гурӯҳ 15 нафар фарзанди ўзбек паронда шуданд, қариб ҳеҷ яке аз маҳбусон ба Тошканд барнагаштанд;
- d) онҳо бо айби алоқа бо аъзои "созмони зиддиинқилобии миллатгаро" ва ҳимоя аз дини ислом муттаҳам шуданд.

Балл:		
Ҷавоб:		

3. Айбномаҳоро, ки боиси паронда шудани М. Миршарофов дар 10-уми октябри соли 1938 гардиданд, ёбед.

- a) дастгирии "кормандони матбуот";
- b) миллӣ намудани дивизияи ўзбек;
- c) ҷудо кардани Ўзбекистон аз ССР ва мустақил кардани он;
- d) ҳимояи дини ислом.

Балл:		
Ҷавоб:		

4. Аз зеринҳо маълумоти дурустро ёбед.

- а) Шоаҳмад Шомаҳмудов ва ҳамсараш Баҳрӣ Ақромова 14 кӯдаки миллатҳои гуногунро ба парастории худ гирифтанд;
- б) Ҳамид Самадови каттақўрғонӣ, ки аз ҷанг захмӣ баргашт, баъдтар Шӯрои Вазирони ҶШС Ўзбекистонро роҳбарӣ кард;
- с) Фотима Қосимоваи самарқандӣ дар давраи ҳаракати "Ҳучум" шучоат нишон дод ва якҷанд занро аз марг наҷот дод;
- д) Ҳасан Исломов, падари се писаре, ки дар фронт мечангиданд, як гурӯҳи эшелонҳои хӯроквориро, ки аз Тошканд ба Москва фиристода шуда буданд, роҳбарӣ кард.

Балл:		
Ҷавоб:		

5. Маълумоти дурустро дар бораи фарзандони ўзбек, ки дар давраи Ҷанги дуюми ҷаҳонӣ шучоат нишон додаанд, интихоб кунед.

- а) ба иштирокчиҳои Ҳаракати муқовимати Италия Ҳошим Исмоилов "Гувоҳномаи ватанпарвар"-и мақоми қаҳрамонӣ дода шуд;
- б) Тоҷибой Зиёев дар амалиёти Берлин шучоат нишон дод ва яке аз аввалинҳо шуда аз дарёи Одер гузашт;
- с) дар ҷанги деҳаи Трудолобовкаи вилояти Харьков Қўчқор Турдиев дар ташкил намудани ҳучум ба душман шучоат нишон дод;
- д) Зебо Ғаниева, ки мерганиро омӯхта буд ва дар яке аз набардҳои fronti Ленинград саҳт маҷрӯҳ шуда, ҳамагӣ 129 фашистро нест карда буд.

Балл:		
Ҷавоб:		

Саволи 16

1. Ёдгории "Мадҳияи матонат", ки дар симои Зулфия Зокирова офарида шудааст, кадом ғояи умумиро ифода мекунад?

I. Афзалият додан ба тафсири давраи ҷанг тавассути тағйироти иҷтимоӣ-иқтисодӣ.

II. Инъикоси хотираи миллӣ ва симои Ватан тавассути матонати модароне, ки фарзандонашонро дар ҷанг аз даст додаанд.

III. Тафсири пирӯзӣ ҳамчун натиҷаи мувозинати байни нерӯҳои сиёсии байналмилалӣ.

Ҷавоб:	II
Балл:	

2. Баргузории анҷумани илмӣ, ки солҳои чанг дар осорхонаи Эрмитажи шаҳри Ленинград баргузор гардид, чиро ифода мекунад?

I. Ҳатто дар шароити душвор аҳамияти арзишҳои маънавӣ ва илм дар ҷомеа ҳифз мешавад.

II. Дар замони чанг ҳамаи фаъолиятҳои фарҳангӣ нисбат ба амалиётҳои низомӣ афзалият доранд.

III. Анҷуманҳои илмӣ асосан ба тақсими манфиатҳои моддӣ ва захираҳои алоқаманданд.

Ҷавоб:	I
Балл:	

3. Кадом ҳодиса дар солҳои 1940 дар РШС Ўзбекистон ба сатҳи нав баромадани рушди илмро тасдиқ мекунад?

I. Таъсиси Кумитаи илмҳои РШС Ўзбекистон.

II. Таъсиси Академияи илмҳои РШС Ўзбекистон.

III. Таъсиси корхонаи электрокимиёии Чирчиқ.

Ҷавоб:	II
Балл:	

4. Танқид ва сарқӯби баъзе олимони ва нависандагони ўзбек дар пленуми X соли 1952 аз чӣ далолат медеҳад?

I. Аз давлат мустақил будани фаъолияти одамони эҷодкор.

II. Ба фарҳанг ва илм таъсири манфӣ расонидани мафкураи сиёсӣ.

III. Барои ҷомеа беаҳамият будани осори адабӣ.

Ҷавоб:	II
Балл:	

5. Дар солҳои 60-уми асри XX Иттиҳоди Шӯравӣ бо норасоии маводи ғизоӣ рӯбарӯ шуд, ки боиси норозигии васеи мардум гардид. Дар ин гуна вазъият ҳукумат чӣ кор кард?

I. Нархи хӯроквориро боло бурда, барои аз хориҷа ворид кардани ғалла ҷораҳо андешид.

II. Нархи хӯроквориро паст карда, истеҳсоли дохилиро пурра таъмин намуд.

III. Истеъмоли аҳолиро маҳдуд кард ва содироти хӯроквориро васеъ кард.

Ҷавоб:	I
Балл:	

Саволи 17

1. Тахаллуси муаллифиро, ки аввалин мадҳияи давлатии муосирро дар замони Мухторияти Туркистон эҷод намудааст, ёбед.

Ҷавоб:																	
Балл:																	

2. Номи аввалин ҳизби сотсиал-демократии Ўзбекистонро, ки ғояи асосии он таъмини баробарӣ, волоияти қонун ва адолати иҷтимоӣ буд, муайян кунед.

Ҷавоб:																	
Балл:																	

3. Мақоми қонунгузор, яъне Парламенти Ўзбекистон, нахуст бо чӣ ном фаъолият мекард?

Ҷавоб:																	
Балл:																	

4. Номи усули ҳалли баҳси пайдошуда бо ёрии медиатор (миёнарав), ки дар асоси розигии ихтиёрии тарафҳо барои ҳалли қобили қабули онҳо сурат мегирад, чӣ ном дорад?

Ҷавоб:																	
Балл:																	

5. Фаъолияти ду ё зиёда ҳизбҳо дар ҳома чӣ гуна номида мешавад?

Ҷавоб:																	
Балл:																	

Саволи 18

1. Аз соли 2017 инҷониб дар низоми судии кишвари мо чӣ тағйирот ба амал омад?

а) тартиби шашмарҳилавии баррасии қарорҳои судҳо бекор карда шуд ва низоми септарҳилавӣ ҷорӣ карда шуд;

б) зинаи назоратӣ: марҳилаи назоратӣ, ки аз ҷониби созмонҳои байналмилалӣ танқид карда шуд, ҷорӣ гардид;

с) фаъолияти Департаменти таъмини фаъолияти судҳои назди Судҳои Олӣ барҳам дода шуд;

д) минбаъд, бар асоси тамоюли "як суд — як зина", ҳар як парванда танҳо аз ҷониби зинаи дахлдор баррасӣ мегардид, ки ин боиси кам шудани баррасии такрорӣ гардид.

Ҷавоб:		
Балл:		

2. Ҷавобҳои дурустро дар бораи Комиссияи конституционӣ, ки соли 2022 таъсис ёфтааст, муайян кунед.

- a) комиссия аз 16 аъзо иборат буда, аз ҷониби палатаи қонунгузори таъин карда мешаванд;
- b) пешниҳодхоро оид ба ворид намудани тағйирот ба конституция ҷамъоварӣ ва таҳлил мекунад;
- c) лоиҳаи конституция дар таҳрири навро барои муҳокимаи умум пешниҳод мекунад;
- d) мӯҳлати ваколати комиссия 2,5 сол буда, дар асоси меъёри шаффофият ва коллегиялӣ фаъолият мекунад.

Ҷавоб:		
Балл:		

3. Ўзбекистон пас аз ба даст овардани истиқлолият, барои таъмини бехатарии миллӣ ва яқпорчагии қаламрави худ чӣ чораҳо андешид?

- a) Вазорати корҳои дохилӣ ва Кумитаи бехатарии давлатӣ ба тасарруфи Ўзбекистон гузашт;
- b) қисмҳои низомии Иттиҳоди Шӯравӣ дар Ўзбекистон ба Суди олий тобеъ карда шуданд;
- c) Вазорати мудофия таъсис дода шуд;
- d) аз соли 1992 инҷониб дар округҳои гуногуни низомӣ мактабҳои тайёр кардани сержантҳо кушода шуданд;

Ҷавоб:		
Балл:		

4. Имрӯзҳо Хидмати бехатарии давлатӣ дар кадом самтҳо фаъолият мекунад?

- a) таъмини ҳуқуқи аҳоли ва пешгирии ҷинояткорӣ;
- b) кор бо ҷавононе, ки ҷиноятҳои ноболиғонро содир кардаанд;
- c) муайян ва бартараф кардани таҳдидҳои дохилӣ ва беруна;
- d) пешгирии коррупсия ва дигар ҷиноятҳои хатарнок;

Ҷавоб:		
Балл:		

5. Соли 1992 Қонун "Дар бораи замин" қабул карда шуд, ки мувофиқи он...

- a) қитъаҳои хурди замин ба аҳоли бо имтиёз хусусӣ гардонида шуданд;
- b) замин ҳамчун моликияти давлатӣ муайян карда шуд;
- c) барои анҷом додани бақайдгирии давлатии замин комиссияи махсуси 12-нафара таъсис дода шуд;
- d) ба деҳқонон ва фермерон дар асоси иҷораи дарозмуддат ҳуқуқи истифодаи замин дода шуд.

Ҷавоб:		
Балл:		

Саволи 19

1. Пайдарпайии хронологии маълумотро, ки ба таърихи кишварамон алоқаманданд, ёбед.

1. Бинои Театри давлатии академии калони ба номи Алишер Навоӣ таъмир карда шуд.

2. Ба Театри давлатии драмаи академии Ўзбекистон ба номи Ҳамза мақоми "Театри милли" дода шуд.

3. Дар Тошканд қасри санъати "Туркистон" ба фаъолият шурӯъ кард.

Ҷавоб:			
Балл:			

2. Пайдарпайии хронологии маълумотро, ки ба таърихи кишварамон алоқаманданд, ёбед.

1. Барои ҳамватанонамон имконият фароҳам оварда шуд, ки барои анҷом додани зиёрати Ҳаҷ ба Арабистони Саудӣ сафар кунанд.

2. Ҷашни Наврӯз аз ҷониби ЮНЕСКО ҳамчун мероси фарҳангии ғайримоддӣ ба шарият эътироф карда шуд.

3. Донишгоҳи исломии Тошканд барои тайёр кардани кадрҳои баландихтисос дар соҳаи дини ислом кушода шуд.

Ҷавоб:			
Балл:			

3. Пайдарпайии хронологии маълумотро, ки ба таърихи кишварамон алоқаманданд, ёбед.

1. Бар асоси резолютсияи Сарасамблеяи СММ Осиёи Марказӣ расман ҳамчун минтақаи озод аз силоҳи ядровӣ эълон шуд.

2. Бо пешниҳод ва ташаббуси кишварамон, оид ба мушкилоти Афғонистон гурӯҳи муколамаи "6+2" таъсис дода шуд.

3. СММ дар бораи Маърифат ва таҳаммулпазирии динӣ резолютсия қабул кард.

Ҷавоб:			
Балл:			

4. Пайдарпайии хронологии маълумотро, ки ба таърихи кишварамон алоқаманданд, ёбед.

1. Ўзбекистон ба узвияти ЮНЕСКО қабул карда шуд.

2. Дар Самарқанд Институти байналмилалии таҳқиқотҳои Осиеи Марказии ЮНЕСКО таъсис ёфт.

3. 600-солагии таваллуди Мирзо Улуғбек бо ҳамкорию ЮНЕСКО ба таври васеъ ҷашн гирифта шуд.

Ҷавоб:			
Балл:			

5. Пайдарпайии хронологии маълумотро, ки ба таърихи кишварамон алоқаманданд, ёбед.

1. Дар Донишгоҳи миллии исломии "Ҷамия"-и Деҳлӣ маркази забон ва фарҳанги ўзбек кушода шуд.

2. Дар вилояти Ҷиззах бо ҳамкорию ширкати KIA истеҳсоли мошинҳои муосир ба роҳ монда шуд.

3. Дар шаҳри Урганч "Хонаи дӯстии ўзбекҳо ва туркманҳо" кушода шуд.

Ҷавоб:			
Балл:			

Саволи 20

1. Ҷавоби дурусти мувофиқ кардашударо ёбед.

1. СММ	a) Ҷ.Неру нисбат ба ин созмон таърифи "вичдони инсоният"-ро истифода бурдааст;
2. ЮНЕСКО	b) Ўзбекистон соли 2001 узви ин созмон шудааст; c) Резолютсияи эълон кардани 10-уми июн ҳамчун Рӯзи байналмилалии муколамаи байни тамаддунҳо қабул карда шуд; d) дар саммите, ки дар Минск баргузор шуд, оинномаи созмон қабул карда шуд.

Ҷавоб:	1	2
Балл:		

2. Ҷавоби дурусти мувофиқ кардашударо ёбед.

1. Ҳамкории Созмони давлатҳои туркӣ	a) дар кишварамон барномаи "Мақсадҳои рушди устувор"-и созмон, ки барои солҳои 2015-2030 пешбинӣ шудааст, ғаёлона амалӣ мешавад;
2. СҲШ	b) Ўзбекистон соли 2019 узви ин созмон шуд; c) соли 2016 дар саммити Тошканд ҳуҷҷатҳои дахлдор дар бораи мақоми узви ин созмонро гирифтани Ҳиндустон ва Покистон имзо гардиданд; d) Ўзбекистон мувофиқи Декларатсияи Алмаато узви ин созмон шуд.

Ҷавоб:	1	2
Балл:		

3. Ҷавоби дурусти мувофиқ кардашударо ёбед.

1. БМТ	a) дар соли 2020 Ўзбекистон ба ин созмон раисӣ кард;
2. ЮНЕСКО	b) бо ҳамкории ин созмон дар Марғилон фестивали "Қашни Атлас" баргузор мешавад; c) сохтори минтақавии зиддитеррористии созмон дар Тошканд ғаёлият мекунад; d) соли 2018 барои минтақаи баҳри Арал як фонди махсуси трест (боварӣ) таъсис дода шуд.

Ҷавоб:	1	2
Балл:		

4. Ҷавоби дурусти мувофиқ кардашударо ёбед.

1. ИДМ	a) дар ин созмон ҷоизаи байналмилалӣ ба номи Алишер Навоӣ таъсис ёта, ин ҷоиза аввал ба Чингиз Айтматов дода шуд;
2. Ҳамкории Созмони давлатҳои туркӣ	b) солҳои 2021-2023 Ўзбекистон бори аввал узви Шӯрои ҳуқуқи башари ин созмон шуд; c) баъзе сохторҳои ин созмон дар Москва ҷойгиранд; d) дар саммити Остона Ҳиндустон ва Покистон расман узви ин созмон шуданд.

Ҷавоб:	1	2
Балл:		

5. Ҷавоби дурусти мувофиқ кардашударо ёбед.

1. ЮНЕСКО	a) Маркази дипломатияи халқии ин созмон дар Тошканд таъсис дода шуд;
2. СҲШ	b) дар Самарқанд Институти байналмилалии таҳқиқотҳои Осиёи Марказӣ таъсис ёфт;
	c) резолютсия барои мустаҳкам намудани робитаи байни Осиёи Марказӣ ва Ҷанубӣ қабул карда шуд;
	d) мақомоти асосии ин созмон кумитаи иҷроия мебошад, ки қароргоҳи он дар Минск ҷойгир аст.

Ҷавоб:	1	2
Балл:		